

TVAERS RAPPORT II

KVALITATIV UNDERSØGELSE:

ET TVÆRDISCIPLINÆRT UDDANNELSESTILBUD PÅ KANDIDATNIVEAU

Rapport udarbejdet til KUR-arbejdsgruppen

TVAERS RAPPORT II

KVALITATIV UNDERSØGELSE:

ET TVÆRDISCIPLINÆRT UDDANNELSESTILBUD PÅ KANDIDATNIVEAU

Rapport udarbejdet til KUR-arbejdsgruppen

Oktober 2020

Rapporten er udgivet af

CAKI – Center for Anvendt Kunstnerisk Innovation

Oktober 2020

Redaktion

Pernille Skov

Tekst

Pernille Skov

Amanda Surel Dahl. studentermedhjælper

Design og layout

CAKI

INDHOLD

- 4 BAGGRUND
- 5 METODE
- 6 SPØRGERAMME & BESVARELSER
- 7 GRAFISK FREMSTILLING

INTERVIEWS

- 14 STUDERENDE
- 28 AFTAGERE

BAGGRUND

Tværdisciplinært uddannelses tilbud på kandidatniveau

Indsatsen for at undersøge ønsker til og perspektiver på et tværdisciplinært uddannelses tilbud på kandidatniveau er en fælles bevægelse mellem kunsthøjskolerne. Indsatsen er en del af skolernes fælles målsætninger for kulturministeriets kunstneriske uddannelser som fastsat i rammeaftalerne omfattende perioden 2019 - 2022. Nærmere betegnet den del af indsatsen, der i rammeaftalerne beskrives som ”Samarbejde om styrkelse af de studerendes adgang til tværdisciplinære læringsmuligheder”. Indsatsen varetages af en arbejdsgruppe nedsat af KUR (sammenslutningen af Kulturministeriets rektorer) med Rytmisk Musikkonservatorium som tovholder.

Målsætning for den samlede indsats

Motivationen bag indsatsen udspringer af et ønske om at udvikle et tværdisciplinært uddannelses tilbud på kandidatniveau, der kan understøtte og udvikle nye og innovative kunstneriske udtryk og udtryksformer med afsæt i samarbejde mellem forskellige kunstneriske discipliner.

Indsatsen skal understøtte, at uddannelserne bibeholder relevans for den nye kunst og bidrager til at styrke og konsolidere samarbejde på tværs af de traditionelle faggrænser. Herunder at støtte at de studerende kan udvikle kunst og kulturoplevelser på tværs af traditionelle kunstarter.

Det tværdisciplinære felt beskrives i kommissoriet som der, hvor de kunstneriske discipliner arbejder sammen på lige vilkår i en bestræbelse på at udvikle nye, kunstneriske udtryk og udtryksformer, og således ikke som udgangspunkt omhandler kendte og veletablerede tværdisciplinære områder som f.eks. musical, opera og film.

Målsætning for den kvalitative undersøgelse

Denne undersøgelse bygger videre på den kvantitative undersøgelse gennemført af konsulentfirmaet Pluss Leadership i efteråret 2019. Med afsæt i indsigterne fra den kvantitative undersøgelse er det intentionen, at den kvalitative undersøgelse bidrager til at kvalificere den videre udvikling af indsatsen. Den kvalitative undersøgelse skal således understøtte arbejdsgruppen i det videre arbejde med at udvikle tilbud, der kan tilbyde studerende på de videregående kunstneriske uddannelser adgang til tværdisciplinære læringsmuligheder.

En stor tak til alle studerende, dimittender og aftagere der har stillet tid, viden, indsigter og anbefalinger til rådighed for denne undersøgelse.

Jeres bidrag er alle afgørende for, at vi kan holde fast i kvalitet og kompleksitet i den proces, der ligger foran kunsthøjskolernes udvikling af uddannelserne.

Samtalerne har været inspirerende, oplysende, motiverende. Tak for jeres generøsitet.

Pernille Skov, CAKI
Oktober 2020

METODE

Kvalitative interviews med fælles spørgeramme

Undersøgelsen er foretaget med afsæt i institutionsspecifikke interviews i form af personlige møder afholdt enten via Zoom eller IRL. Deltagerne i interviewet har så vidt muligt været respondenter fra den kvantitative undersøgelsen foretaget af Pluss Leadership.

I nogle tilfælde har det ikke været muligt at finde interviewpersoner i den tidligere respondent-gruppe, hvorfor interviewpersoner er fundet i dialog med skolernes og ved at anvende CAKIs netværk. Det skal bemærkes, at det først og fremmest har været studerende, der har medvirket i den tidligere del af undersøgelsen, der af den ene eller den anden grund ikke har haft mulighed for at deltage i den kvalitative undersøgelse. Aftagerne har i de fleste tilfælde været gengangere fra den kvantitative undersøgelse.

Det skal også bemærkes, at størstedelen af de interviewede, aftagere såvel som studerende, indledningsvist havde en noget uklar opfattelse af, hvad der ligger i begrebet tværdisciplinær. Det gælder også de respondenter, der har deltaget i den tidligere undersøgelse. Derfor har der ligget en opgave i at klæde interviewpersonerne på til at kunne tale kvalificerende ind i sammenhængen. Det er således blevet præciseret inden samt under interviewsne, at der med det tværdisciplinære i denne sammenhæng menes et felt, hvor de kunstneriske discipliner arbejder sammen på lige vilkår i en bestræbelse på at udvikle nye, kunstneriske udtryk og udtryksformer.

Rapporten afspejler, at de interviewede har en bred og mangefacetteret tilgang til både, hvad det tværdisciplinære er og hvorledes det som uddannelseselement kan udvikles fremadrettet. Undersøgelsen kan som sådan ikke betragtes som være repræsentativ men må snarere læses som repræsenterende et tværsnit af indsigter fra de kunstneriske fagområder.

Alle interviews er gennemført med afsæt i den samme spørgeramme. Spørgerammen har været en guide gennem samtalerne, og samtalerne har været kvalitative og tilrettelagt som semistrukturerede interviews med dialogen i centrum. Formålet med den fælles spørgeramme har dels været at gøre indsigterne fra de mange interviews sammenlignelige, dels at gøre det muligt at strukturere materialet på en måde, der bidrager til forståelse af indsigter.

Det har været en målsætning for alle interviews at lade spørgsmålene være berammende for samtalen, men ikke begrænsende i forhold til emnets kompleksitet. Dette medførte i praksis, at indsigterne fra de kvalitative interviews ikke kunne samles i tre hovedgrupper under de respektive spørgsmål, fordi de interviewede talte ud over spørgsmålenes grænsninger. Denne kompleksitet, der repræsenterer værdifulde indsigter i den videre proces, er formidlet ved en grafisk fremstilling af overordnede temaer og nøgleord, der er trukket ud af de enkelte samtaler.

Indsigter fra samtalerne er struktureret i to sektioner opdelt efter hhv. studerende (inkluderer også dimittender) og aftagere. Teksterne i de to sektioner er citater og noter fra interviewsne, som er opdelt i afsnit med underoverskrifter og nøgleord, der er betegnende for det enkelte interview. Alle interviews er anonymiserede.

SPØRGERAMME

Alle interviewpersoner, aftager såvel om studerende, er blevet præsenteret for de samme tre spørgsmål. Spørgerammen har været som følgende:

Hvilke tværdisciplinære perspektiver kan bedst supplere de nuværende kompetenceprofiler og uddannelses tilbud?

Hvilke typer færdigheder og kompetencer er der behov for på fremtidens arbejdsmarked?

Hvad bør et tværdisciplinært uddannelses tilbud på kandidatniveau kunne tilbyde den studerende?

Besvarelserne på de tre spørgsmål afspejler, at de interviewede - aftagere såvel som studerende - har en bred og mangefacetteret forståelse af det tværdisciplinære.

Besvarelserne begrænser sig ikke til et felt udelukkende kendetegnet ved samarbejde mellem kunstneriske discipliner. Entreprenørskab, inkubationsmiljøer og udprøvningsformater er således temaer, der går igen i flere interviews. Det samme gælder nøgleord som projektledelse, selvledelse, kulturhistorie og succeskriterier. Som sådan er f.eks. projektledelse jo ikke tværdisciplinært inden for den afgrænsning, nærværende undersøgelse arbejder med, og det må derfor læses som et udtryk for et ønske om at styrke det organisatoriske afsæt for den kunstneriske praksis. Langt hen ad vejen kan besvarelserne samlet set læses som et udtryk for at behov for at styrke grundlaget for den kunstneriske praksis med kompetencer på en måde, der styrker friheden og råderummet for den kunstneriske udvikling, de kunstneriske innovationer og de tværdisciplinære samarbejder. Denne mangefacetterede ønskeliste i form af overskrifter og nøgleord, der repræsenterer et omfattende materiale, er forsøgt præsenteret på en overskuelig og anvendelige måde, uden at gå på kompromis med kompleksiteten. Dette er forsøgt gjort ved at arbejde med dels et grafisk niveau, dels et tekst niveau, hvor temaer og nøgleord trækkes ud af citater fra de enkelte interviews.

Respondenter

Der er gennemført kvalitative interviews med i alt 26 personer. Heraf 14 aftagere og 12 studerende. Gruppen af studerende udgøres af en blanding af BA-dimittender (nuværende KA-studerende) og KA-dimittender. Der er blandt aftagerne interviewet syv kvinder og syv mænd, og blandt de studerende seks kvinder og seks mænd. Alle kunstretninger er repræsenterede i undersøgelse. Der er således adspurgt aftagere og studerende inden for film, scenekunst, billedkunst og musik. For musikkens vedkommende er der en ligelig fordeling mellem aftagere og studerende inden for hhv. det klassiske og det rytmiske. Inden for filmområdet er der talt med aftager indenfor film, tv og spil, og inden for det scenekunstneriske område har de interviewede repræsenteret teater, film og tv. Inden for det billedkunstneriske område er der taget højde for en bredde i billedkunstnerens arbejdsmarked.

Procesresumé

Interviews til den kvalitative opfølgning var oprindeligt planlagt til at blive gennemført og afsluttet i foråret 2020. Grundet omstændigheder relateret til COVID-19 er undersøgelsen blevet forsinket, og størstedelen af de kvalitative interviews med aftagere og studerende er blevet gennemført i august og september 2020. Processen var oprindeligt designet således, at der umiddelbart efter de institutions-specifikke interviews blev gennemført en tværinstitutionel éndags workshop med en fokusgruppe, fulgt op af en afsluttende skriftlig rapport til KUR-arbejdsgruppen. For nuværende er det besluttet, at workshoppen udsættes til efter rapportens aflevering, således at arbejdsgruppens opmærksomhedspunkter i forhold til rapporten og deres arbejde i øvrigt kan inkluderes som en del af grundlaget for en yderligere kvalificerende workshop.

GRAFISK OVERSIGT

STUDIEGRUPPER

·

KOMPETENCER

·

INSPIRATION

·

ARTIST TALKS

·

ENTREPRENØRSKAB

·

INKUBATIONSMILJØER

·

UDGIVELSESFORMATER

·

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

·

UDPRØVNING & BEDØMMELSE

·

FÆLLES VÆRKSTEDER/LABS

VIDEN . REFLEKSION . FORLØB .
DISKUSSION . INSPIRATION . SPROG .
SUCCESKRITERIER . KULTURELLE KODER . NETVÆRK .
FÆLLESSKABER . ARBEJDSPROCESSER . ARBEJDSLIV . MØDER .
ARBEJDSFORMER . SELVSTYRING . INTERESSEFÆLLESSKABER .
FÆLLES PROJEKTER . HISTORIEFORTÆLLING .

PERSPEKTIV . TVÆRFAGLIGHED . SUCCESKRITERIER . SPROG . MEDIER .
DET INTERPERSONELLE . UDGIVELSESMATER . HISTORISK VIDEN .
HÅNDVÆRK . TEORI . SELVSTYRING . SAMARBEJDE . FEED BACK KULTUR .
TVÆRDISCIPLINÆRE KOMPETENCEPROFILER . INKLUSIVITET .

VIDEN . MANGFOLDIGT PERSPEKTIV . INSPIRATION . STUDENTERANSVAR .
TVÆRDISCIPLINÆRE KRITIKKLAGER . ARTIST TALKS . INSPIRATION .
MESTERLÆRE . METODEDELING .

PROJEKTLEDELSE . SAMARBEJDE . RESEARCH & ANALYSE . VERDENSVENDTHED
KARRIEREUDVIKLING . ØKONOMIFORSTÅELSE . SELVLEDELSE . SAMARBEJDE . ØKONOMI .
UDGIVELSESMATER . SALG . ARBEJDSLIV . PROJEKTLEDELSE . LEDELSE . KOMMUNIKATION .
KOMMERCIALISERING . PLATFORME . SYNLIGHED . UDGIVELSESMATER .
VIRKSOMHEDSOPSTART .

HJEMMESIDER . DIGITALE SPROG . FORMIDLING . KOMMERCIALISERING . PLATFORME .

MØDER . SAMARBEJDE . BEVIDSTGØRELSE . VEJLEDNING . ØKONOMI . SALG .
ARBEJDSLIV . UDGIVELSESMATER . FORRETNINGSMODELLER .

KULTURKENDSKAB . FAGLIGHED . REFLEKSION . HUMOR . SAMSKABELSE .
OUTPUT . UDPRØVNING . ARBEJDSMARKEDFOKUS . TYDELIGE MÅL .
DET PERFORMATIVE UDTRYK . SAMARBEJDE . FÆLLES FAG .
HÅNDVÆRK . TEORI . HISTORIEFORTÆLLING . INTEGRERET .
TVAERS

ANDRE EKSPERTISER . FÆLLES CENSORKORPS .
EGNE REFLEKSIONER . PEER-TO-PEER .

FÆLLES VÆRKSTEDER .

VIDEN
·
KOMPETENCER
·
DET PERSONLIGE UDTRYK
·
NYE TEKNOLOGIER
·
ENTREPRENØRSKAB
·
OMVERDENSRELATION
·
DET TVÆRDISCIPLINÆRE
·
SAMSKABELSE
·
NETVÆRK
·
INSPIRATION/ARTIST TALKS
·
STØTTESYSTEMET
·
DIMITTENDER
·
FRIVILLIGHED
·
INTERNATIONALISERING
·
EVALUERING

SPROG .

FAGLIGHED . TERMINOLOGI . KONTEKST .
(EKSPERT)VIDEN . FORMIDLING . DISKUSSION .
INSPIRATION . INNOVATION . ERKENDELSE .
FORRETNINGSMODELLER .

LÆRINGSMÅL . HÅNDVÆRK . KREATIVE METODER . INNOVATION .
PUBLIKUMSRELATIONEN . TVÆRMEDIALE . ARBEJDSLIV .
PROFESSIONALISERING . DIALEKTIK . DISKREPANS . DISCIPLIN .
SELVLEDELSE . SELVTILLID . RELATIONER . INNOVATIONSTEORI .
SPROG . KOMMUNIKATION . FORMIDLING . RESEARCHMETODER .
TVÆRKUNSTNERISK SAMARBEJDE . TVÆRDISCIPLINÆRT SAMARBEJDE .

SIGNATUR . DET YDRE OG INDRE . DET UKENDTE . INTERDISCIPLINÆR DIALOG .
STAGE PRESENCE . ANVENDT FILOSOFI . HÅNDVÆRK . ERKENDELSE . KOMMUNIKATION .
FORMIDLING . PUBLIKUM . SPROG . FAGLIGHED . FAGLIGE MØDER .

METODER . MEDIER . DIGITALE PROTOTYPER . PLATFORME . FORMATER . EKSPERIMENTER .

PROJEKTLEDELSE . SELVLEDELSE . FORRETNINGSMODELLER .
BEST PRACTICE . STRATEGISK LEDELSE . ORGANISATION . LEDELSE . FORHANDLING .
PROJEKTOPBYGNING . FINANSIERING . OMVERDENSTFORSTÅELSE .
BRANCHEKENDSKAB . FORRETNINGSMODELLER . FUNDRAISING .

MENING . KULTUR . SAMFUNDET . KLIMA . HISTORISK BEVIDSTHED .
KULTUREL DANNELSE . KULTURPOLITIK . SELVTILLID . EJERSKAB . INNOVATION .
TERMINOLOGI . NETVÆRK . SAMARBEJDSPROJEKTER . UDGIVELSEFORMATER .
INDSIGT . HISTORISK FORSTÅELSE . VIDENSKABSTEORI . PLATFORME .

FORTÆLLINGEN . KREATIVE UDTRYK . DET TVÆRMEDIALE . GRÆNSEBRUD .
MOD. EKSPRIMENTERE . AT STILLE SIG TIL RÅDIGHED . PRAKSIS . BALANCE .
PERFORMANCE . PRAKSISFÆLLESKABER . EKSPERIMENTER . FRIRUM .
SAMAREJDER . KOMPETENCER .

MEDSKABERE . ÆSTETISK FÆLLESSKAB . MØDER .

FAGLIGT MILJØ . FÆLLES FAG .

EVALUERING .



PROJEKTET 'THE MOBILES' STØTTET AF
WORKSHOPSCENEN 2009

INTERVIEWS

STUDIEGRUPPER

DISKUSSION . REFLEKSION . INSPIRATION .

En fælles ramme: en studiegruppe

- Diskussion
- Kritisk refleksion
- Inspiration
- Refleksion: en måde at være i verden på

FÆLLESSKABER . SPROG . DET SOCIALE . MØDESTEDER .

En fælles ramme: en studiegruppe

- Det sociale element: kollegial ånd
- Mødesteder – åbenhed. Åbne miljøerne op
- Studie-strukturen: det bør være mere organisk
- Lære af hinandens sprog
- Det kollegiale - fagfællesskab - miljøet - samhørighed mellem kunstformer

NETVÆRK . FÆLLESSKABER . ARBEJDSPROCESSER . ARBEJDSLIV .

Platform for fællesskab: Adgang til et fællesskab, hvor man kan tale om økonomi og arbejdsliv. Det er en styrke at kunne inddrage folk fra andre verdner og kunstneriske discipliner i sine værker.

FÆLLES VISNINGER . SALONER . REFLEKSION . PERSPEKTIV .

At vise hinanden det, man laver, giver en anden form for refleksion og et nyt perspektiv.

Jeg tror generelt det kunne være spændende at vise de ting, vi laver, til nogen fra de andre skoler og den anden vej rundt også. Saloner, hvor man kan tale om det, man laver.

At vise de ting vi laver til nogle fra de andre skoler - at have fælles visninger og samtaler.

At kunne vise et work in progress i studiegrupper på tværs af skolerne.

VIDEN . REFLEKSION . FORLØB .

Vi har været gode til at opsøge folk uden for skolen og til at bruge de timer, vi har haft via skolen, til at opsøgt folk, vi gerne vil have noget undervisning af. Når det er sagt, så forgår det altid en-til-en. Det havde givet noget helt andet, hvis vi havde været en gruppe og havde fået lov til at reflektere med hinanden.

Vi er et sted, hvor der er meget fokus på individualisering – den individuelle kunstner og virke. Jeg tror også, det er godt for nogen bare at have de der enetimer, hvor de kan nørde igennem med deres speciale. Det er mere det der med, at det kunne være fedt at blive præsenteret for begge ting – både i gruppe og individuelt. Der kunne det være godt, hvis skolen faciliterer, at denne her proces ser sådan her ud, så nu har I tre kritikklasser, og derimellem så har I tre individuelle møder, og så har I en plenumpræsentation. Så der ligesom er et forløb.

STUDIEGRUPPER

SPROG . KULTURELLE KODER . SUCCESKRITERIER .

Konkrete koder og sprog
 Studenterinitierede projekter
 Kultur: at lære om hinandens privilegier
 At stå til rådighed for andre i et dialog-forum

Succeskriterier. At tale sammen om, hvad ens succeskriterier er for at opbygge en bæredygtig praksis. Hvad gør man, når man ikke er et forgyldt æg, der får SU og er i trygge rammer? Hvordan opretholder du en kunstnerisk praksis, når du ikke er relevant, eller ung, eller ikke har den 'rigtige' gruppe af venner? Hvordan bliver du ved med at arbejde?

At kunne tale om, hvad succes er, hvor lille succes kan være, og hvordan succes kan være på mange forskellige måder – det er vigtigt, og det vil være godt at gøre tværdisciplinært!

Udvikling af sproget:
 Jeg lavede et projekt på tværs af kunstscolerne med fokus på film, og det var virkelig lærerigt! Mest af alt fordi de møder, vi havde, hvor vi viste vores film og snakkede, der bliver man mødt med, hvordan vi har forskellige sprog for, hvordan vi taler om tingene. Alle har forskellige sprog.

Ud af sproget bliver det også tydeligt, at folk har forskellige forventninger til, hvad de kan forvente af deres praksisser – og af hvad der skal stå til rådighed for andre i forskellige typer af processer. Og der er det allerbedst at møde hinanden, så man kan se nogle andre måder at arbejde og tænke på, og også nogle helt konkrete medier og økonomier, der omgiver en produktion.

Fokus på hvordan vi taler om nogle af de samme ting på forskellige måder. Det er jo forskellige blik, man danner i de der boble-miljøer på skolerne, og vi taler med forskellige sprog, selv om vi egentlig taler om det samme.

Bare det at mødes tværdisciplinært vil gøre, at man kan få noget viden om sproget, om hvorfor man gør noget på en bestemt måde. At reflektere over sin egen praksis og udvikle sit sprog i et tværdisciplinært møde.

MØDER . ARBEJDSFORMER .

Jeg tænker, at det så er, når man mødes med forskellige kunstnere, så lærer man både om sin egen praksis og om de andres. Måske kan man lære noget af hinanden.

Bare det at høre om forskellige arbejdsformer kan jo gøre en kæmpe forskel for, hvordan man angriber noget, når man selv står overfor en opgave.

INTERESSEFÆLLESSKABER . SELVSTYRING .

Jeg drømmer om at kunne komme ind på andre skoler og udvikle tværkunstneriske samarbejder og udtryk. En form der er bestemt af, at man undersøger nogle ting sammen på tværs.

Kurser i noget bestemt, hvor man går ind og undersøger noget sammen.

Metoder og toolbox sammensat frit i forhold til den kunstneriske undersøgelse, så man har mulighed for selv at udfylde feltet omkring ens kunstneriske undersøgelse.

KOMPETENCER

PERSPEKTIV . TVÆRFAGLIGHED . SUCCESKRITERIER . DET INTERPERSONELLE . SPROG .

Hvad er det, man normalt gør, når man tænker tværdisciplinært samarbejde? Det er, at man henvender sig til andre ting, der foregår på en scene eller har et performativt element. Det kunne være interessant at tænke ud over det – f.eks. at arbejde med antropologer, der forstår menneskers måder at være sammen på og arbejde sammen på, som jo er noget, der er meget vigtigt for os.

Hvis vi kun svarer på, hvad vi gør, og ikke hvordan og hvorfor vi gør det, så er det ikke en særlig stor del af mennesket/kunstneren, vi involverer.

- Vi er gode til at sige 'hvad' og til dels også 'hvordan'
- Vi skal også lære at sige 'hvorfor' og 'med hvem'
- Vi skal kunne spørge: Hvad er succes? Hvad er kriterierne for succes?
- Nysgerrighed som kompetence
- Sociale og interpersonelle kompetencer

Et sprog – at kunne tale om og kommunikere og formidle sin praksis:

- At kunne formulere, hvad det er, man gør
- Fokus på, hvad det er man gøre snarere end på, hvad man burde gøre eller ikke gør

MEDIER . UDGIVELSESFORMATER . HISTORISK VIDEN . HÅNDVÆRK .

- Større værktøjskasse: historisk, æstetisk bevidsthed, om f.eks. performance
- Stilhistorie: historisk fundament
- Større viden om fremførelsesformater: Svært at forestille sig, hvordan man kan udtrykke sig, når man ikke kender mulighederne for det
- Kendskab til andre medier: knowhow, traditioner, f.eks. det videokunstneriske eller det performancemæssige
- Håndværket: Afprøve forskellige måder at udkomme på – udgivelsesformater
- Solidt fundament for at opbygge en tværdisciplinær udgivelsespraksis

SAMARBEJDE . FEED BACK KULTUR .

Evnen til at arbejde sammen med andre mennesker er vigtig.

Alt det, vi skaber på skolen, skaber vi i samarbejde med hinanden, så samarbejde er et vigtigt fundament for at kunne involvere andre og udvikle sammen med andre.

Vi har meget fokus på at give konstruktiv og anerkendende feed back til hinanden, og det er meget lærerigt – det er også grundbunden for at kunne møde andre og involvere dem. Det er godt at kunne, lige gyldigt hvilket kunstnerisk sprog du taler.

Det giver et godt sprog og er et godt arbejdsredskab, når man skal samarbejde såvel som give feed back på andres arbejde.

KOMPETENCER

HÅNDVÆRK . TEORI . HISTORISK VIDEN .

Håndværksfag:

Folde medierne ud: Video

Noget om teknologi, med medier, med fundraising.

At forstå platforme: jeg ved meget lidt om, hvad andre skoler egentlig tilbyder.

Teori og historie:

Kritisk teori: jeg savner, at der er basis for kritisk tænkning, at blive introduceret til tankegods man forbinder sig med som kunstner.

Noget om inklusion, repræsentation, normkritik og intersektionalitet: vi har fælles behov for viden om det, fordi vi skal være klædt på til den branche, vi skal ud i.

At man også kan interessere sig for samfundsmæssige spørgsmål indenfor sin kunstpraksis.

SELVSTYRING . TVÆRDISCIPLINÆRE KOMPETENCEPROFILER . INKLUSIVITET .

Selvstyret undersøgelse af noget

En Master med friheden til at der findes både bløde og hårde rum:

1:1 hårde rum, f.eks. tekstudvikling (undervise i forskellige formater for tekst og sparrer om udviklingen af tekster), og det bløde, at man kunne tage et kursus, hvor man blev tildelt et rum et halvt år, og så var man fri til at vælge nogle samarbejder.

Større frihed og ansvar til selv at tilrettelægge.

Hvad er det egentlig, jeg gerne vil blive bedre til at undersøge og reflektere over. At det får lov at komme inde fra den kunstneriske stemme.

Hvem kan jeg bruge, hvordan kan jeg få lov til at undersøge så meget som muligt, mens jeg er på skolen. Noget hvor man faktisk får lov til at øve sig i at lave en projektbeskrivelse og nogle projektundersøgelser.

Hvis der kommer nyt mastertilbud, så kan man ikke reproducere de stillingsstrukturer, der er nu, hvor man giver få personer rigtig meget indflydelse på, hvad det er for en kunstbranche, vi får.

Man må tænke inklusivitet fra start, hvis man ønsker alsidige kompetenceprofiler, der kan være tværdisciplinære.

INSPIRATION/ARTIST TALKS

VIDEN . MANGFOLDIGT PERSPEKTIV . INSPIRATION . STUDENTERANSVAR .

Noget at det, jeg savner, det er generel viden, der trækker på flere forskellige ting.

Jeg savner, at man fysisk møder folk i et lidt mere mangfoldigt perspektiv, f.eks. fra de andre skoler eller at man hyrer nogle folk ind, der ikke direkte er knyttet til skolen, men som kommer andre steder fra og fortæller om deres kompetencer. Det kunne der være mere af på kandidaten.

Det, at kunne trække på en bredere gruppe af eksperter end lige de musikfaglige, det vil være godt. Det er begrænsende, at det kun er folk inden for musikbranchen, der kan fortælle, hvordan branchen og faget er og ikke kan tale om, hvad der er af andre muligheder.

Det behøver ikke være et længerevarende forløb. Som kunster i dag har man mange forskellige perspektiver, man inddrager, så nogle gange er det virkelig godt bare at have en lille smule viden forskellige steder fra, som det så derefter er den kunstneriske opgave at give kunstnerisk mening og få det til at blive oversat til et kunstnerisk produkt.

Jeg synes, at der er nogle af de valgfag, som vi har haft, der har åbnet op for nogle af de diskussioner. Men der har jeg helt klart stadig manglet noget i forhold til f.eks. design og med mediekunst, som man godt kunne tage ind, når skolen nu gerne vil have, at vi innoverer formatet.

Apropos det har jeg tænkt rigtigt meget på artist talks, som vi har meget lidt af. Nu har jeg fulgt en del artist talks fra London College of Communications. I London er det de studerende, der står for at arrangere talks'ne, og så har de fået en pose penge til at realisere det.

Wow, hvor ville det være vildt egentligt. Prøv at overvej at skulle være moderator for én, at have det som en del af uddannelsen der gik på skift, hvor de studerende skulle interviewe én, som de synes var spændende. Det ville være helt sindssygt fedt.

Jo, det har de nogle af de andre steder, hvor det er de studerende, der tager kontakt til netop dem, som de gerne vil høre noget om.

Ja, for det jo en naturlig del af at være i et kunstneriske virke, at man rækker ud til folk.

Fuldstændig. Det også en fed måde at holde kunstnere i arbejde. I hvert fald dem jeg deltog i Bern, der var det ikke kun "hotshots" eller store folk, det var også folk, der ikke var ældre en de studerende og kun havde været ude og være professionelle i måske to år. Fordi det også er de der perspektiver, der skal ind. For alle studerende har brug for noget forskelligt at spejle sig i, og inspiration foregår på forskellige måder.

INSPIRATION/ARTIST TALKS

ARTIST TALKS . TVÆRDISCIPLINÆRE KRITIKKLASSER .

Invitere hinanden ind på éns skole, så man lærer at være åben og man lærer, at der er andre måder at se og gøre tingene på.

Inspiration: det er altid fedt at møde andre mennesker, der brænder igennem og kommer med noget andet end det, man har hørt før. Det er også inspirerende med nogen, der kan give en kritik af de her skoler, og ikke bare falder ned i smørhullet, men det er måske en anden snak. Alt hvad der kan bryde med den indspiste, og til tider nepotistiske boble, det er interessant for at udvikle og innovere det kunstneriske udtryk.

Det er vigtigt at kunne lade sig inspirere af de kulturer, der er på de andre skoler.

INSPIRATION . MESTERLÆRE . METODEDELING .

Internationale undervisere eller oplægsholdere vil være spændende. Det er et meget smalt felt af undervisere, vi bliver præsenteret for i dag – af danskere som allerede underviser.

Fælles seminarer, artists talks – sådan lidt mesterlære-agtigt: kunstnere med særlig metode, der deler den til inspiration.



ENTREPRENØRSKAB

PROJEKTLEDELSE . SAMARBEJDER . RESEARCH & ANALYSE . VERDENSVENDTHED .

Verdensvendthed

- åbenhed
- at se kunstnerens arbejdsmarked som noget, der kan være alle steder, i alle sektorer
- den kunstneriske virksomhed som noget, der kan være tilstede alle steder
- udgangspunktet må være passion og ambition bag virksomheden
- en måde at være i verden – ikke bare en måde at være på sin uddannelse
- kunstnerisk medborgerskab

Mod & Frygt

- At turde stille sig ind i en tværdisciplinær sammenhæng
- Hvordan kan man lære sig selv at sætte sig ud over sin første indskydelse?
- Erfaringer med at miste fodfæste
- Reaktionsmønstre: hvordan håndterer jeg frygt?
- At øve sig i at bruge sig selv til sin egen fordel
- Omstillingsparathed
- Nysgerrighed som kompetence
- Udholdenhed – stædighed

KARRIEREUDVIKLING . ØKONOMIFORSTÅELSE . SELVLEDELSE . SAMARBEJDE .

Det handler også om, at vi kan tale sammen om, hvordan man kan opretholde en praksis livet igennem og ikke brænde ud. At vi sammen kan tale om, hvordan vi kan organisere vores arbejdsliv og lede os selv, så vi ikke brænder ud. Det vil også kunne modvirke stress ved at sætte ord og sprog på den organisatoriske del af vores praksis – stedet mellem praksis og virksomhed.

Ja – det vil også kunne medvirke til at punktere ideen om 'geniet'. Det er vigtigt for det sociale på alle skolerne at få nedbrudt geni-tanken og i stedet få forståelse for samarbejde og teams, så man kan være ansvarlig for samarbejder og produktion.

Det handler også om at blive i stand til at tale om den økonomiske del af sin praksis og virksomhed, og det er vigtigt at kunne tale om det – og man kan lære at hinanden på tværs af kunsts skolerne.

Jack-of-all-traits:

- Hvordan laver man sin egen platform?
- Skal man måske hellere lave en kollektiv platform?
- Få adgang til producer-mindset.

UDGIVELSESFORMATER . VIRKSOMHEDSOPSTART . BÆREDYGTIGHED .

Man skal kunne gøre sin praksis bæredygtig som en kunstner – få sit virke til også at hænge sammen økonomisk. Starte sin egen virksomhed som kunstner.

Noget med lancering: hvordan man udkommer med sit projekt eller sin undersøgelse.

TVAERS: Udbydes som kursus, hvor det er et tilbud, som mange kan tage.

Jeg tror, at det er godt, at der er en fast ramme om det - det er meget sundt som elev, at have.

ENTREPRENØRSKAB

KOMMERCIALISERING . PLATFORME . SYNLIGHED .

Jeg ved meget lidt om, hvordan man kan få et virke udenfor mit relativt afgrænsede fagfelt. Hvis jeg havde større håndværksmæssigt kendskab, både i forhold andre håndværk men også bredden i anvendelse af mit håndværk og en større bevidsthed om, hvad det kunne, så ville det give mig flere muligheder i mit virke.

Hvis jeg kunne se, at der var nogle platforme, som kunne gøre det nemmere for mig at få en karriere – f.eks. filmmusik og computerspil. Hvordan kan jeg stille det, jeg kan, til rådighed for andre kunstneriske udgivelser.

- Viden om forretningsmodeller og arbejdsprocesser
- Konkret kendskab til, hvordan tingene foregår
- Forretningsudvikling. Udvikle kendskabet til sin egen praksis og kunstneriske virksomhed
- Synlighed, formidling, kommunikation af min praksis
- Bedre blik for en større verden. Løfte blikket op

ØKONOMI . UDGIVELSESFORMATER . SALG . ARBEJDSLIV . PROJEKTLEDELSE .

Det er svært ikke at snakke om alt det økonomiske, uden at det skal blive helt vildt kedeligt eller væk fra det kunstneriske, men det er jo bare vigtigt for, hvordan man lever i den her verden. Hvordan vi tjener penge kan gøres på mange måder, og der tror jeg måske det er, altså selvfølgelig er det vores kunstneriske udtryk og de produkter, vi laver, der er vigtige, men det handler også meget om, hvordan vi kommer ud med dem eller sælger produkter, og hvordan vi får skabt et bæredygtigt arbejdsliv omkring det.

Det kunne jeg godt tænke mig, at man snakkede mere om som en anden del af det at være kunstner i Danmark. For så har vi lige pludselig en kernefaglighed i at lave noget kunstnerisk kvalitet og noget, vi kan stå inde for, og vi har en vision, men vi skal også kigge på, hvordan vi rent faktisk lever af det. Det er måske ikke så meget inde i det her nye innovative, men det handler også om, hvordan vi sælger det.

En snak om, hvad det egentlig kræver at starte sine egne projekter og om hvor meget tid, der ligger i at etablere sig, og hvad man skal lave og søge fonde.

PROJEKTLEDELSE . LEDELSE . KOMMUNIKATION .

Evnen til at kommunikere om det, man vil og blive klædt på til at være i arbejdsprocesser: selvledelse og organisation. Det er en illusion, at vi ikke er forbundet til en branche, både før og efter at vi kommer ind på skolen.

Man burde få mulighed for at samarbejde med professionelle – man må åbne dørene til skolerne, så man får mulighed for at arbejde sammen med dem, man ønsker at arbejde sammen med. Give ansvar til eleverne som kan understøtte den udviklingsproces, man er i.

INKUBATIONSMILJØER

MØDER . SAMARBEJDE . BEVIDSTGØRELSE . VEJLEDNING .

En fælles ramme: et inkubationsmiljø

Nogle rammer, hvor man kan samle folk i – en form for arbejdsfællesskab, et inkubationsmiljø, for det er jo tit i møderne, at det tværdisciplinære opstår som interesse eller samarbejde.

Lateral thinking (innovationsfremmende)

- Arbejde uden for rammerne af faglige afgrænsninger
- Bevidstgørelse om, hvad det er, man gør og hvad der er, man kan
- Undervisning: Vejledning frem for undervisning

ØKONOMI . UDGIVELSESFORMATER . SALG . ARBEJDSLIV . FORRETNINGSMODELLER .

F.eks. er der noget, der hedder Studentervæksthus, der er et sted, hvor iværksættere kan komme ind og få rådgivning af forskellige mennesker. Det er også muligt at få en kontorplads. Det er lidt en anden verden, men det der med, at man er i et miljø, hvor man kan få rådgivning på de niveauer, man er kommet til, og kan gå hen til forskellige miljøer og også sparre med hinanden, det tror jeg kunne været ret spændende at undersøge sådan i vores kunstneriske verden, fordi det er som om, der er mange af os, der skal igennem de samme fejl. Det er selvfølgelig også en del af den verden, men der er bare meget, vi ikke får snakket med hinanden om, som f.eks. det her med, hvordan kan man rent faktisk lave en forretningsmodel, der giver mening.

Jeg tænker også det er fedt med business. Jeg har lidt svært ved at forestille mig, hvordan det så skulle foregå, men det er også bare fordi jeg synes, det er så sindssygt diffust, men det er også som om man bare skal igennem alle mulige fejltagelser, og så på et eller andet tidspunkt er der et eller andet, der kører.

Vi er bare ikke så gode til at snakke om, hvor mange afslag vi får, før man får et ja. Eller sådan noget som at sætte koncerter op, før man står med det her fede projekt, der kan alt muligt tværdisciplinært, hvad skal der så egentlig til?

HJEMMESIDER . DIGITALE SPROG . FORMIDLING .

Kvalificere de måder man kan udkomme på med sin egen praksis ved at lære fra udgivelsesformater i andre kunstpraksisser. Det ekstra. Det ekstraordinære.

Lære at lave hjemmesider – både form og indhold.

At man lære at synliggøre sine projekter og sine værker, bl.a. på hjemmesider. Det er noget, der underprioriteres, så det lærer vi ikke – og det mangler! Man kunne have spændende samtaler på tværs af kunstskolerne om, hvordan man kan arbejde med at formidle sin praksis, projekter og værker, f.eks. digitalt.

Hjemmesider: sprog. Indhold. Rammesætning af praksis. Digitale ramme for formidling af praksis.

**"HVIS MAN ALDRIG MISTER
FODFÆSTE, MISTER MAN
SIG SELV."**

Kierkegaard

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

KULTURKENDSKAB . FAGLIGHED . REFLEKSION . HUMOR .

Det virker oplagt at brede sig ud og åbne sig og samarbejde på tværs af skolerne. Det vil kunne understøtte et kulturkendskab: at kende til andre kunstneriske arbejdsprocesser og -kulturer. Det kan også hjælpe os til at lære, hvordan man kan stille sig til rådighed for eller i andres praksis.

Det kunne også være spændende med noget politisk på tværs af kunstscolerne – f.eks. noget om humor. Hvad er humorens historie, hvad er humor, humor er fælles og det er samtidig også meget politisk.

Det med det tværfaglige og tværdisciplinære – det er så indlysende, at det er vejen frem. At det er fremtiden. Altså, bare den der bog, der blev skrevet for 20 år siden og handler om de syv intelligenser, der kan man jo allerede læse, at fremtiden handler om, at man skal blive god til at smelte ting sammen, fordi man bliver mødt med så komplekse omgivelser. Det tværfaglige er bare vigtigt, og det giver ikke mening ikke at snakke om det. Der er så meget godt at hente der, i stedet for at blive ved med at prøve at holde tingene adskilte.

TVAERS-kursuskataloget er virkelig godt! For det handler jo i høj grad også om bare at kunne møde mennesker fra andre skoler, andre verdner, og få nogle andre kontakter.

Det tværdisciplinære er også et åndehul, man kan være i, så man ikke bliver kvalt i sin praksis.

SAMSKABELSE . OUTPUT . UDPRØVNING . ARBEJDSMARKEDFOKUS . TYDELIGE MÅL .

Det er vigtigt, at forløbene er godt tilrettelagte – det skal være tydeligt, hvad der konkret kommer ud af dem. Der må stilles større krav til et konkret output, hvis man skal kunne prioritere tid til dem i uddannelsen. Altså konkrete output, gerne noget med udprøvning, så det rækker ud over bare at være et tilbud og bliver et reelt element i ens uddannelse.

Vores erfaringer fra tidligere samarbejder med andre skoler er, at der skal være bedre styring af samarbejdsprocesser. Der skal være læringsmål og fælles projektafstemning. Gennemskuelighed. Mere fokus på det kunstneriske og samarbejder der handler om mere end at løse håndværksmæssige opgaver for hinanden. Dårlige erfaringer med samarbejder – misforhold mellem arbejdsprocesser og manglede balance i det bureaukratiske og detailstyrte. Flexibilitet nødvendig fra alle sider.

Der skal være karrierepotentiale i det – det vil være godt, hvis det understøtter udvidelse af arbejdsmarked og er mindre studieagtigt og mere arbejdsfokuseret – altså mere end øvelser. Hvis der skal tilbydes ekstra, skal man have en vished for, at der kan komme noget konstruktivt ud af det. Forpligtende output.

Der skal stilles lige så høje krav til det tværdisciplinære, som der skal til det kernefaglige. Kravene til at arbejde med de veletablerede traditioner, der ligger udenfor ens eget kunstneriske felt, herunder også andre medier, skal være lige så høje som de krav, man stiller til det kernefaglige.

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

DET PERFORMATIVE UDTRYK . SAMARBEJDER .

Jeg synes helt sikkert, at det performative aspekt og det at have nogle værktøjer til udtrykket, det er noget, som jeg ikke selv har prøvet så meget - men hvis man arbejder i en teatergruppe hos Scenekunstsolen, så er det meget med, at man får nogle små opgaver, så løser man det og prøver noget af. Det er noget, vi aldrig gør, og det ville være et sted, hvor jeg godt kunne forestille mig, at man kunne lave et konkret fag og mødes om det.

Det tænker jeg også kunne være virkelig fedt, hvis sådan noget kunne lade sig gøre med at lave grupper. Det, jeg tænker kunne være lidt farligt, er det der med bare at have kæmpestore grupper med forskellige studerende, der så skal forsøge at lære et eller andet. Men hvor, hvis man netop går sammen sådan tre eller fire i nogle grupper og så har en eller anden konkret opgave, man skulle løse, så får man mulighed for at få sine forskellige fagligheder i spil og så skulle præsentere det. Altså workshop-agtigt, men ikke med mange studerende.

Jeg tror det vigtigt, det der med at kunne få sin egen faglighed i spil overfor nogle andre, det er svært at gøre i en stor gruppe. Med en hel årgang sammen er det bare meget svært at finde sig selv i.

Når man skal samles på tværs af fagligheder, så tror jeg det er vigtigt, at man finder nogle, der er gode til at facilitere de der møder for at være sikker på, at man får den læring ud af det, som man skal. Også at man får nogle små konkrete opgaver, som alle kan se sig selv i og kunne spille ind i, men det handler rigtig meget om, hvordan den opgave bliver præsenteret.

Jeg har ikke en eller anden forbindelse til de andre kunstsoler, så det ender tit med at blive mine kammerater, som jeg arbejder sammen med. Jeg synes det kunne være super værdifuldt at få etableret en eller anden kontakt mellem kunstsolerne.

Jeg tænker bare det er fedt med noget, der er konkret, at man laver nogle arbejdsopgaver i nogle grupper eller bliver præsenteret for hinandens arbejdsformer og konkrete faglighed.

FÆLLES FAG . SAMARBEJDER . HÅNDVÆRK . TEORI .

Metodelære: at udvide de metodiske og historiske felter på skolen. Uddannelsen taler meget ind i de samme få metoder – jeg vil gerne vide mere end det.

Adgang til andre kurser end dem, man skal have på sin uddannelse – f.eks. koreografi.

En form, hvor man vælger et kursus man tager, frem for at man er låst i rum, der bygger på en forældet forforståelse

At skolen giver lov og tid til, at man kan selvprogrammerer en del af sin uddannelse ved at give rum, materialer og muligheder for samarbejder og tid til at selv at beslutte, hvad man vil.

Jeg savner en større frihed og muligheden for at planlægge min egen uddannelse.
Mulighed for at man kan blive den kunstner, man gerne vil være.

Vigtigt at så mange som muligt får lov til at udtale sig om det her!

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

HISTORIEFORTÆLLING . INTEGRERET . TVAERS .

Vi har allerede et godt samarbejde med et af konservatorierne, og det er virkelig godt og meget spændende at arbejde sammen med dem. Det fungerer rigtig godt, det kan der godt være mere af.

Det handler jo om at fortælle en historie, og det gør musikerne jo også, og det er fedt, når vi mødes, at vi så kan fortælle og styrke den historie sammen.

Det er oplagt at lave noget sammen om historiefortælling.

Det fælles: at nogen gerne vil fortælle en historie med det, de laver. Det har jeg jo oplevet med musik.

Det skal helst være integreret i undervisningen, så det kan være en formel, fælles proces, man er en del af – så man f.eks. også har en fælles evaluering.

TVAERS: der er mange, der synes det er meget spændende, og gerne vil være med, men det er svært at finde tid til – det skal integreres bedre på skolen, at man har mulighed for det.

Der er så mange tværkunstneriske muligheder, der er oplagte – det skal vi jo bare gøre mere.

Underviseransvar – underviserne har også et ansvar for at sætte det i gang. Det skal understøttes, at underviserne har mulighed for det, og tænker i den retning.

FACILITETER

VÆRKSTEDER .

Ja, den ene ting er viden og den anden ting er faciliteter. Hvis vi begynder med viden først, så helt klart det at kunne trække på en bredere gruppe af eksperter. At det kun er folk inden for branchen, der kan fortælle, hvordan den er og ikke kan tale om, hvad der er af andre muligheder - det begrænser vores udviklingsmuligheder.

Vi har jo heller ikke nøgle til de andre skoler. Du kan heller ikke komme herind, hvis ikke du har en nøgle hertil. Så på den måde er vi adskilte. Jeg samarbejder jo også med kunstakademiet, men jeg er stadig altid gæst der, jeg skal stadig ind og banke på døren og spørge om lov.

Hvis ikke sådan noget som de fysiske faciliteter, som f.eks. et værksted, er tilgængeligt på ens egen skole, så skulle der gives mulighed for at være på forskellige skoler - så kan man både eksperimentere med sit udtryk og møde studerende fra andre skoler.

UDPRØVNING OG BEDØMMELSE

ANDRE EKSPERTISER . CENSORPANELER .

Noget at det, jeg savner, er generel viden, der trækker på flere forskellige ting. Og det er bare direkte efterfulgt at den eksamen jeg lige har haft, hvor jeg føler, at de ting, de spurgte mig om, ikke er de spørgsmål, jeg stiller med mine værker.

Og det kan jeg godt mærke, at jeg savner generelt på skolen, at man kan få lov til at hive noget viden ind fra nogen, der har nogle andre ekspertiseområder.

Egentlig kunne det også være lidt interessant at vide, hvordan de sammensætter censorpanelerne. Og om det ville være muligt som studerende at få indflydelse på, hvem man gerne vil have skal bedømme ens ting.

Muligheden for at kunne præge, hvad det er for nogle censorer, da man også gerne vil have et andet type input på det, man laver.

Jeg vil rigtig gerne kunne trække på noget af den viden, der er på de andre skoler.

PEER-TO-PEER . CENSORVALG . EGNE REFLEKSIONER .

- Peer-to-peer vurdering i samtale fulgt op af egne refleksioner på tekst
- At lade den studerende få det sidste ord: man har noget af sige om det, der sender én fremad, snarere end der bliver sat et endegyldigt punktum af nogle andre
- At man må vælge sin egen censor
- Egne refleksioner i stedet for andres bedømmelse: at man kan sige, hvad det er, man har villet, hvad man har gjort, og hvorvidt man mener, man er lykkedes med sit forehavende.
- Succeskriterier

ÅBENHED I CENSORKORPSET .

Større åbenhed i censorkorpset – og at man også har adgang til andre bedømmelsesmuligheder.



STUDERENDE INTERVIEWS



AFTAGER INTERVIEWS



JULIE SPARSØ DAMKJÆR 'RITES OF PASSAGE'
PROJEKTET BLEV STØTTET AF CAKI I 2012

VIDEN

FAGLIGHED . TERMINOLOGI . (EKSPERT)VIDEN . KONTEKST .

Jeg tror det er vigtigt, at vi bliver lidt nærmere knyttet til andre vidensområder. Det er ærgerligt, at kunsthøjskolerne lukker sig om sig selv og tager sig så langt væk fra universitetsverdenen, som man kan komme.

Der er også noget med at gå den anden vej og tænke, om man kunne gå i retninger af kandidatuddannelser, hvor man kunne få viden og kunst til at hænge lidt mere sammen igen. Jeg ved ikke helt hvordan, men jeg synes, vi mangler det.

Vi er meget udøvende kunstnere og kunsthåndværkere, så nogle gange synes jeg, at vi mangler vidensoverliggeren, og det kan være et historisk perspektiv, det kan være et kulturelt perspektiv – altså at der er nogen, der nogle gange simpelthen mangler en overligger, fordi vi er kunsthåndværksskoler.

F.eks. er det helt vildt, at man ikke har undervisning om genre. Eller kunstens og kulturens betydning. Hvad kommer de her begreber af, hvilken forståelse er de udtryk for, hvad er konteksten til dem? Hvad er overliggeren på det på kandidatniveau?

FAGLIGHED . SPROG . FORMIDLING .

Ud fra et akademisk perspektiv er der ingen tvivl om, at vi går mere og mere frem og hen mod det tværdisciplinære. Vi går mere og mere mod relationer og udtryksformer.

Den laveste fællesnævner, man altid kan blive enige om, er fagligheden. Så længe fagligheden er i orden, kan man gøre hvad som helst. Det, man kan blive enige om på tværs af institutioner, det er fagligheden. Man behøver ikke sætte den faglige tradition over bords, men hvad er fagligheden egentlig?

Det nye; det, der kan være interessant, er et opgør med fagligheden, en genaktivering af, hvad faglighedsbegrebet skal kunne dække.

Vi skal huske, at vi også taler om kunstneren som formidler – én der skal ud og undervise andre. Vi taler om sammensatte arbejdsliv, hvor halvdelen af tiden ofte foregår som undervisere af andre.

Det kan også uddanne os at kende hinanden fagligt bedre, end hvad man måske tidligere har gjort, på den måde at det vil lette kommunikationen, hvis man kender hinandens sprog.

Det kræver en forståelse af hinandens forskellige metodiske sprog, før man kan samarbejde.

VIDEN

INNOVATION . FORRETNINGSMODELLER . SPROG . ERKENDELSE .

I dag kommer kunstnerne til at være innovatører, hvis ideer bliver taget af større og stærkere industrier. Derfor bliver man nødt til at kunne forholde sig til, hvordan man kan lave en forretning ud af, at man har tænkt nogle interessante tanker – hvordan laver man en forretningsudvikling på baggrund af éns innovation.

Her kan selvledelsesdiscipliner hjælpe med at give et klarere blik på, hvad det er, man bidrager med og give redskaber til, hvordan man kan udvikle sin egen innovation i stedet for at give den væk.

Der er noget sprog, der mangler i forhold til at kunne beskrive egen proces. De ved ikke, hvad det er, de selv gør. De ved ikke, hvorfor de gør det, de gør. De gør det bare. Så der er en høj grad af mangel på erkendelse af egen praksis.

Erkendelsessproget: at få overblik over egne erkendelser og kompetencer.

Få ejerskab over egne innovationer og egen kunstneriske udvikling via navngivning af egen praksis og projekt og ikke lade omverdenen holde én fast i en myte om kunstneren og den my(s)tiske skaberkraft.

At opbygge ejerskab via terminologi.

FORMIDLING . KOMMUNIKATION . PUBLIKUM .

Jeg oplever, at de kunstnere, der får succes i karrieren, er dem, der er dygtige til at formidle deres projekter. Du skal have en interesse i at tale om dit arbejde ud fra en beskuers perspektiv. Du skal være interesseret i dit publikum.

Jeg oplever, at dem, der dygtig til at tale nuanceret om deres kunst i nogle forskellige kontekster på nogle forskellige platforme, de lykkedes i større grad med deres projekt. Det er noget, man helt klart skal øve sig på.

Og denne formidlingskompetence det er dén kompetence, jeg oftest undrer mig over ikke er til stede, når kunstneren kommer ud fra uddannelsen – evnen til at tale om sit arbejde på et nuanceret og kvalificeret niveau. Det er ikke nok, at du kan tale med fagfæller.

KOMPETENCER

HÅNDVÆRK . KREATIVE METODER . INNOVATION . PUBLIKUMSRELATIONEN .

Jeg tror på, at vi har brug for nogen, der er virkelig dygtige håndværksmæssigt. Håndværksmæssige ekvilibrister – og derved har lettere ved at tonere det i nye formater.

Jeg tror, at der kommer til at ske alle mulige ændringer og der, hvor det er lettest at lave ændringer, det er jo, når man står på solid grund.

Vi må holde fast i måder at innovere på, måder at tænke nyt på – og det kunne være fedt at gøre fælles! Det er der jo nogle metoder til, og generelt er vi jo ret umetodiske med lige det, og der kunne der ligge noget spændende fælles. Metoder til at være kreativ, det er der jo alle mulige metoder til, hvordan man kan gøre.

Jeg kan anbefale én der hedder Linda Green. Hun har været med til et samarbejde mellem BBC og Oxford University, hvor de har udviklet en metode til, hvordan du kan blive kreativ. Det er meget inspirerende. Det er faktisk også et fast arbejde at udvikle sig kreativt, og en dag opstår der det rigtige, hvis man knokler for det. Og så er det mere metodiske end det der med at sætte sig ned som kunstner og vente på, at lyset rammer én.

TVÆRMEDIALE . PROFESSIONALISERING . ARBEJDSLIV .

Det tværmediale kan bidrage til, at man udvikler professionelle kompetencer inden for andre medier, som man kan bruge. Hvis den unge musikstuderende går og er interesseret i noget dramatisk, så ville vedkommende faktisk via sin kandidat få kompetencer inden for de felter, der kan udnyttes og udvikles senere hen.

Hvis vi nu uddanner de bedste af de bedste, men hvis de alle sammen oplever, at når de bliver 40, at nu har de ikke noget arbejde længere, ja så har vi jo ikke uddannet dem ordentligt – i hvert fald ikke til et arbejdsliv. Hvis vi uddanner dem til at passe perfekt som en hånd i en handske, men så handsken forsvinder, så er de i problemer. Og det må man som samfund og som uddannelsesinstitutioner forholde sig aktivt til.

For det tværdisciplinære vil det kræve, at man får skruet noget reelt kompetencegivende undervisning sammen i andre kunstneriske discipliner.

Der er ingen tvivl om, at der er behov for kvalificerende tværdisciplinære uddannelsesmuligheder. Den digitale og den analoge verden sameksisterer i dag, og det giver nye brydninger og tendenser, som vi må kunne gribe.

LÆRINGSMÅL .

Jeg synes både valgfag og en egentlig kandidat, det kunne der komme nogle rigtigt spændende ting ud af. At lave klare strukturer, klare læringsmål for det, og få bedre beskrevet, hvad der skal foregå, det tror jeg kun kunne være fint. Så kunne det, der til dels foregår uformelt nu, give merit og de studerende kunne få tid til at gøre det ordentligt. (med henvisning til, at studerende må lave det tværfaglige i deres fritid, red.)

KOMPETENCER

DIALEKTIK . DISCIPLIN . SELVLEDELSE . SELVTILLID . RELATIONER .

At kunne overkomme indre modstand (kunstnermyten) for at kunne få stillet et behov (tilegnelse af kompetencer) – denne diskrepans kan vi forsøge at løse i en undervisningssammenhæng. Hvordan finder vi en vej frem?

Projektledelse, projektopbygning, finansiering, omverdensforståelse – det er alt sammen kompetencer, der skal styrkes for at klare sig i en omverden og realisere et kunstnerisk projekt.

Der er nogle klare organisatoriske og forretningsmæssige kompetencer, der kan udbygges i forhold til at bevidstgøre kunstnerne om, hvordan de kan udvikle deres egne innovationer.

Selvledelse – at kunne stå på mål for sin egen vision. De giver en fornemmelse for, hvad man kan kræve af sig selv, og hvad man kan kræve af andre mennesker. Selvtillid.

Selvledelsespraksis – og det handler om både at kunne sætte grænser for, at andre ikke hele tiden træder ind over ens faglighed. Højere grad af erkendelse ift. egne processer.

Relationelle kompetencer:

At opbygge relationer og relaterer sig til, hvad andre laver.

At kunne arbejde relationsopbyggende.

TVÆRKUNSTNERISK SAMARBEJDE . TVÆRDISCIPLINÆRT SAMARBEJDE .

Vi har brug for, at de undervisere vi ansætter, i stigende grad samarbejder med andre kunstarter. Når man er en kulturskole, så er dét at være en del af en kulturskole, at vi skal arbejde mere på at kunstarterne ikke bare er under det samme tag, men kan komme til at være samarbejdende med hinanden. Lige nu er det fremmed for mange, de vil helst blive inden for deres eget felt, men vi kan mærke, at de yngre faktisk synes at det kunne være spændende at prøve det af.

På musikkonservatoriet går man jo stadig til eksamen som man gjorde tilbage i 1860'erne ikke? Der bliver virkelig hædret den her kernefaglighed om, hvad det vil sige at være musiker. Derfor er det virkelig en udfordring at få institutionen til at flytte sig, og der tænker jeg tit, at de studerende er langt foran i den proces. Så måske er det dem, man skal lytte en lille smule til, fordi de har en meget høj kvalitetssans for deres egen faglighed men også for andres, som de gerne vil bringe i spil.

SPROG . KOMMUNIKATION . FORMIDLING . RESEARCHMETODER

Det er en vigtig kompetence at kunne stille spørgsmål til dem, du gerne vil stille spørgsmål til – herunder også forskellige former for interviewteknikker. Det kan være meget angstprovokerende for mange kunstnerne, når du bevæger dig fra et professionelt vidensområde og over til et andet professionelt vidensområde, så tror man der er et låst sprog, man skal kunne tale, for at man kan få en dialog op og køre. Det er vigtigt at få nedbrudt den barriere, der kan være i sproget indenfor et bestemt kunstnerisk felt. Man opdager hurtigt, at der alligevel ikke er så stor forskel.

Det antropologiske og sociologiske er nogle emner, der taler meget ned i den supplerende teori, der ligger udover det fagteoretiske.

DET PERSONLIGE UDTRYK

SIGNATUR . DET YDRE OG INDRE . DET UKENDTE .

Hvad er det personlige sprog og muligheder for den enkelte? Hvad er mit udtryk på tværs af genre? Hvad er det, jeg har en særlig evne for, og hvordan får jeg dyrket det? Det er noget med at få dyrket det personlige sprog og det personlige udtryk.

En refleksion ind i hvem er jeg, og hvad er det for et aftryk, jeg sender ud. Hvem skal egentlig modtage det, og lykkes jeg med det, jeg gør? Der er både en indadrettet og en udadrettet vej i det. Det er jo sådan lidt selvudvikling i egen kunstneriske profil.

Med sådan en type uddannelse vil det jo være svært at definere målet fra starten af, fordi hele præmissen for at være kunstner er, at man kaster sig ud i noget, du ikke så komme. Det må også være opgaven i kursusbeskrivelserne på uddannelserne, at man på vejen må finde ud af, hvad resultaterne kommer til at blive.

Det tror jeg er en vigtig præmis, hvis det skal have et udviklingsperspektiv: at en del af det, du afsøger, det er det, du ikke vidste, om du var super ferm til. At bevæge sig derud, hvor gangen er svær at forudbestemme.

KUNSTNERMYTEN . HÅNDVÆRK . ERKENDELSE . KOMMUNIKATION .

Det kræver en kæmpe viden om fagfeltet, både håndværksmæssigt og indholdsmæssigt, før man kan opnå et flow i skabelsesprocessen.

Flowet opstår, når man har en håndværksmæssig kunnen og erkendelse til at skabe et udtryk, som man kan finkommunikere. Det kræver selvfølgelig et bredt fagligt fundament – både filosofisk og håndværksmæssigt og alle mulige former for erkendelser, omverdensforståelse, viden om kommunikation, viden om det felt man ønsker at udtrykke noget om, før man kan opnå det her flow.

Kunstnermyten, som dér hvor man er i et skabende flow, hvor man mister fornemmelse for tid og sted, hvor materialet ligesom overtager processen.

Balancen mellem kunstnermyten (solisten) og samarbejde (team). Det er en interessant balance, som vi bør hjælpe dem med at blive bedre til at få indarbejdet i den måde, de arbejder på.

SPROG . FAGLIGHED . FAGLIGE MØDER .

At have et nyt sprog omkring en faglighed, som måske ikke eksisterer endnu. Så det ville være velegnet at finde et eller andet sprog og sige “hvori består mødet?”, så man ikke vurderer to fagligheder hver for sig, men hvor det er mødet, der bringer det videre og refleksionen over, hvad det er, man vil med det. Hvordan går det ind i det kunstneriske udtryk?

Sådan et sprog mangler vi, og det er også det, vores undervisere prøver at favne sig hen i mod, men det bliver ofte sådan, at der er én kernefaglighed, som man hæfter det på, og så er der noget som bare bliver for ringe et udtryk i forhold til det andet.

DET PERSONLIGE UDTRYK

INTERDISCIPLINÆR DIALOG . STAGE PRESENCE . ANVENDT FILOSOFI .

Det handler også om at skabe en interdisciplinær dialog, der ikke først og fremmest handler om at kende hinandens ekspertiser eller sprog, men om at udforske det rum, der er mellem disciplinerne. Det er en kunstform, der er i gang med at blomstre nu. (*Reference: 'TRAVERS' under OperaNord*)

Det vil være dejligt, hvis de fik mere indsigt i de fagfelter, de har lyst til at udforske. Man kan lave en meget sammensat individuel pakke. Og bredden i den pakke vil være vigtigt, netop fordi alle skal have deres individuelle profil og alle har deres individuelle interesser.

Når jeg ser på udviklingen i den nye musik, så går det mere og mere mod det tværdisciplinære, når det vedrører scenekunsten. Det handler om "stage presence", der på alle mulige måde er relevant. Det er dét, der for mig virker som et behov.

Det, der slår mig, når jeg møder mange af de unge kunstnere, er, at de mangler en eller anden form for virkelighedskorrelation – en form for eksistentiel erkendelse. En eller anden form for anvendt filosofi for det at være menneske og skabe sig en eksistens. Det handler meget om at realisere og erkende de personlige materialer, man har.

**"MAN HAR ALDRIG FORSTÅET
MERE AF ET LIV END DET, MAN
SELV HAR OPLEVET."**

Grundtvig

OMVERDENSRELATION

MENING . KULTUR . SAMFUNDET . KLIMA .

Det er jo et blik på at sige, at min kunst skal kunne noget, den skal ud til nogle mennesker. Der er noget med, hvordan man udvider stederne, hvor kunsten kan have en betydning, så det ikke kun bliver de statsstøttede initiativer, der bærer det. Relationen til omverdenen.

Hvis jeg skal komme med en hård kritik af egne brancher, så synes jeg, at vi har glemt, hvad kunst og kultur er sat i verden for, og hvorfor det overhoved er vigtigt. Vi har lige som tabt den der med, hvorfor vi laver, hvad vi laver, og hvad vores rolle egentlig er i samfundet.

Det bør jo være sådan, at når man vækker nogen om natten og trykker dem på maven og spørger dem, hvorfor er det, kultur er vigtig, så skal de kunne svare med det samme! Der synes jeg, at vi er meget dårligt uddannede som branche.

Og så er der lige en sidste fælles ting, og det er jo det der klima, som jeg ikke tror, at vi kommer uden om. Vi er jo en ekstremt svinende branche, fordi vi bygger illusioner op og river dem ned igen. Det tror jeg, at der kommer en kæmpe bølge med – at vi må gøre noget for, at vores branche ikke bliver den mest svinende.

Jeg tror f.eks., at der er rigtig mange i vores branche, der ikke ved, hvad FN's Verdensmål er. Jeg synes jo, at vi har en kæmpe rolle i at kunne ændre folks perspektiver på ting og kommunikere det ud på en måde, som ikke er oplysning til borgerne, og i det ligger der jo så også et større ansvar i, hvad det er, vi fortæller. Det er tilbage til det med, hvad kunstens og kulturens rolle er i samfundet. Jeg synes også, jeg mærker det på de næste generationer – de er jo meget mere bevidste, og vil gerne have det!

SELVTILLID . EJERSKAB . INNOVATION . TERMINOLOGI .

Selvtillid er et af de parametre, de kunne bruge meget mere af. Og det får de rigtig meget ved at arbejde sammen med andre mennesker. De vokser med opgaven, når de ser deres egen vision kan bæres i et stort format.

Selvtilliden kan opbygges, når den kunstneriske vision realiseres i en omverden. Og for at kunne skabe de muligheder for dem selv, har de behov for entreprenørielle kompetencer.

Hvis vi kan hjælpe dem til at blive bedre til at beskrive og navngive de enkelte elementer, som en kunstnerisk proces består af, i den måde de arbejder på, så kommer de også til at eje processen og produktet i langt større grad.

MEDSKABELSE . SAMSKABELSE . PUBLIKUMSRELATIONEN .

Noget, som vi arbejder en del med hos os, er det medinddragende og medskabende, der har fået meget stor betydning de seneste fem – ti år i hvert fald. Ikke mindst på børne-unge område, men også på den eksperimenterede kunst og hele det her medinddragende aspekt, hvor vi bedre i nogle sammenhænge kan vise det emotionelle indhold, som ligger i musikken.

OMVERDENSRELATION

HISTORISK BEVIDSTHED . KULTUREL DANNELSE . KULTURPOLITIK .

En historisk bevidsthed er fraværende hos mange. Og det kulturelle lixtal er hos mange lidt lavt, groft sagt. Et ansvar i at være kunstner og kulturbærer, det er jo at kende sin kulturarv. Og det understreger det tværdisciplinæres styrke og vigtighed.

Der er også det kulturpolitiske – kan man lære at tænke kulturpolitisk, fagpolitisk. For der er ingen tvivl om, at man som kunstner kan påvirke samfundsordnen på anden måde end ved at skabe kunst, ved simpelthen at gå i dialog med f.eks. politikere på forskellige niveauer.

INDSIGT . HISTORISK FORSTÅELSE . VIDENSKABSTEORI . PLATFORME .

At man ser sig selv som en kunstner i samfundet. Ikke bare kunst for kunstens skyld, men hvad er det, man gerne vil bidrage med i en samfundskontekst. Du må have en indsigt for at give et svar, der ligger ud over dig selv. Uddannelserne få lov til at forholde sig til en samtid og nyskabe samt dig med, at de har den historiske ballast.

For at være en kontemporær kunstner, der forholder sig til et samfund, må du have et sprog til at kvalificere dit projekt og dine tanker. Både som formidling og som indhold i mit værk, så derfor er det vigtigt, at man har videnskabsteori og filosofi. Sociologi er også vigtig for at forstå samfundsdynamikker. Hvis man vil deltage i en eller anden form for offentlig debat om et emne, så bliver du jo netop nødt til at tilegne dig en masse viden.

Man skal have mulighed for at tilegne sig redskaber og sprog, så man føler sig kvalificeret til at sige noget om samfundet og ikke bare om sit eget værk. Jeg tror, at der er mange, der har praktiseret selvinsur eller ladet sig bremse i deres projekt, fordi de ikke haft adgang til de ressourcer og den viden, de har haft brug for til at kvalificere deres projekt.

Skolerne burde få programlagt videnskabsteori som et fælles fag.

Institutionerne har jo brug for at blive efteruddannede i forhold til, hvad der sker for kunstnerne, ikke mindst i forhold til de tværdisciplinære praksisser. Hvor er praksisser nu, og hvor er de på vej hen. Institutionerne følger kunstnerne – sådan må det være. Så hvordan kan institutionerne understøtte og imødekomme praksisfællesskaber og tværdisciplinære udtryksformer. Det er jo ikke kunstinstitutionerne, der skaber de nye platforme for tværdisciplinære samarbejdsformer. Det er institutioner som f.eks. Medicinsk Museion, der arbejder med et tværdisciplinært kunstprogram.

God formidling til en omverden kræver øvelse og gentagelse og repetition. Gør det f.eks. ved løbende at invitere folk ind som er formidlere. Programlæg studio visits for kunstnerne med kuratorer, så de får styrket deres sprog og formidling.

Drop den daterede forventning om, hvad det kommercielle er - alle kunstnere under uddannelse fortjener at få samtale med kurator eller en anden formidlingsprofessionel.

Kunstneren og formidlerne er instrumentale i hinanden karriere.

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

FORTÆLLINGEN . KREATIVE UDTRYK . DET TVÆRMEDIALE . GRÆNSEBRUD .

Vi ser nogle børn og unge vokse op nu, der har en anden helt fordomsfri søgen inden for de kunstneriske felter. Hvis en institution som vores (kulturskole, red.) skal kunne spille en rolle i dannelsen af de kreative udtryk, så skal vi som institution være klar til at kommunikere på det niveau.

Bevidstheden om og den faglige indsigt i de andre discipliner vil inspirere til andre kunstneriske udtryk. Det vil jo styrke vores position som dannelsesskabende institutioner (for børn og unge).

Vi beskæftiger os med fortællinger, og det må være fortællingerne, der bestemmer, hvilket medie man benytter sig af. Altså at man får en frihed i udtryk. Det er fantasien og fortællingen, der bliver det styrende element i det her, hvor man løsriver det konstruktivistiske og arbejder med fortællingen.

Hvis man i vores institution skal spørge sig selv, hvad det er, vi bruge det tværmediale til, så er det netop fortællingen. Det er fortællingen, der bestemmer, hvilket medie man skal benytte sig af. Man må have en frihed i udtrykket, når man arbejder med fortællingen.

Alt, hvad der kan understøtte den kreative fantasi, alt hvad man kan bruge til at bryde de begrænsninger, man har i sin faglighed, det er relevant.

Jeg synes, jeg har set mange lege med tværdisciplinære elementer, uden overhoved at kende til dem, og så bliver man ekspert med det ene ben og amatør med det andet. Og så bliver det lidt komisk. For publikum kan jo godt se forskellen.

Måske skal vi også som fagnørder acceptere, at det tværmediale ikke er så farligt – det er måske kun os, der går op i det, fordi de andre allerede er forbi den tværdisciplinære barriere.

BALANCE . PERFORMANCE . PRAKSISFÆLLESKABER . EKSPERIMENTER .

Det er altid denne balancen mellem at bibeholde den kunstneriske strategi, og så få den ført over i andre fagligheder, så man bibeholder den del, man selv kommer med.

Fagligheden fra det scenekunstneriske – stage performance – er relevant at udvikle i forhold til udgivelsesformater og virkemidler for fremførelse.

- At træne sig i at være til stede for og blandt publikum.
- At udvikle egen performance-stemme.

Det vil være relevant at have noget praksisfællesskab med andre discipliner. At kunne se, hvad de kunne få ud af et decideret samarbejde, hvor de befinder sig på en skole, og hvor de stadig skal udvikle noget i nogle eksperimenterende rammer. Dvs. at de stadigvæk kan være åbne i forhold til deres egen vision og prøve at se, om der kan ske noget kunstnerisk indhold, når de skruer på deres egne forventninger og visioner og deres egen ide om, hvad det færdige værk skal kunne, og hvad det skal udsige.

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

MOD . AT EKSPERIMENTERE . AT STILLE SIG TIL RÅDIGHED .

Hvis du skal være med i vores processer her, skal du kunne stille dig selv til rådighed, også i det tværdisciplinære rum. Nogle gange bliver man ikke ansat, før man har været inde til tre workshops, fordi vi simpelthen er nødt til at finde ud af, hvor stærk du er i din faglighed.

Du skal være oven på din faglighed på en måde, så du er rolig i den, og så du er så rolig, at du også tør at være grim i den; så du tør at danse grimt, at spille grimt, at synge grimt, eller stille dig selv til rådighed for nogle andres proces. Det oplever vi nogle gange, at det kan faktisk være lidt svært for dem, der lige er kommet ud fra skolen.

Formater, hvor man ikke er så optaget af genre, det behøver ikke være puttet ind i en eller anden kasse. Vi arbejder ikke så meget med en solist, der udkommer med noget, fordi vi arbejder meget mere med nogle værker, der sammen udfolder noget.

Dem, der er rigtig fagligt dygtige, de er gode til at stille sig til rådighed for det fælles rum. Man er en del af et værk, og man skal kunne stille sig til rådighed og forstå, at nu er der noget andet end én selv, der er i fokus, og man stiller sig til rådighed for at hjælpe med at kvalificere nogle andres arbejde. Du kan hele tiden se dig selv, men du kan også se værket som helhed og har en forståelse for værket som helhed.

Jeg synes, at en stor bevægelse i kulturen er, at vi blander genre og fagligheder meget mere, end vi gjorde for tyve år siden, hvor det var meget mere enten lavede man opera eller så lavede man ballet.

NETVÆRK . SAMARBEJDSPROJEKTER . UDGIVELSESFORMATER .

Hvis vi skal understøtte og udforske den tværdisciplinære interesse, man har som kunstner, så kræver det, at man har et netværk, man kan lade sig inspirere af.

Hvis ikke du selv presser dig "derud", hvilket kunstskolerne ikke nødvendigvis er gode til, ved at lade de studerende lave tværdisciplinære projekter under uddannelsen, så er det svært at få grundfæstet den interesse, som du kan udforske og senere implementere i din praktisk og på sigt kalde dig en tværdisciplinær kunstner. Så netværk er en stor ting.

Gennem undervisning kan man få eksempler på, hvordan de tværdisciplinære produktive møder opstår, og hvilke formater de har. Man skal kunne udvikle og eksperimentere med sit output – ellers kan det begrænse kunstneren i at tænke tværdisciplinært. Det er interessant for de studerende at blive undervist i og få noget læring omkring nogle af de her meget diskursive temaer, som har åbnet op og tilladt mere, og som har opereret på forskellige platforme. Både inden for kunstinstitutioner men også inden for andre vidensinstitutioner som universiteter og helt andre platforme. F.eks. har et felt som det antropocæne et helt tydeligt tværdisciplinært potentiale.

Læring om diskursive temaer, som har åbnet op for forskellige vidensinstitutioner, som f.eks. det antropocæne.

DET TVÆRDISCIPLINÆRE

EKSPERIMENTER . FRIRUM . SAMARBEJDER . KOMPETENCER .

Skolernes profiler er jo et tæt samarbejde mellem undervisere og studerende, og jeg tænker, at der skulle man se, om man kunne lave nogle større spring, netop i forhold til det eksperimenterende felt.

Min oplevelse er i hvert fald, at på konservatorierne, scenekunstscolerne osv., der er en stor del af de studerendes undervisning jo håndværksfag, selvom det jo er inden for det kunstneriske fag. Det er meget færdighedsbundet, også i den måde man afreporterer uddannelserne på. Så at få skabt nogle helle-pladser, hvor man kan arbejde mere vildt og mere eksperimenterende, det tænker jeg er noget af det, der er nødvendigt.

Det her med at få skabt et sprog, hvor man kan tale om, hvad man har oplevet, hvad man gerne vil opnå, eller hvad man har set, når man laver eksperimenter. Altså at få opbygget en eksperimentel faglighed, det tror jeg kunne være en rigtig god hjælp på vejen. Især inden for de seneste år, hvor den kunstneriske kerne og selve formidlingsværktøjet er smeltet mere og mere sammen og bliver til en del af det nye kunstneriske udtryk. Der er det nødvendigt, at vi kan samle de der ting op bagefter og give det videre.

Når man har lavet nogle eksperimenter er det vigtigt, at man bliver i stand til at formidle det og også analysere, hvad er skete: hvad var de gode ting? Hvad tager man med videre, og hvor har man ligesom fejlet i forhold til den vision, man havde da man startede? Så kan man som institution opbygge viden på det her område, der skal gavne den videre undervisning, så ikke man starter forfra alle sammen hver gang.

Vi har brug for det, sådan helt konkret. På den måde er der et meget enkelt svar, for vi skal bruge dem til at arbejde tværdisciplinært i kraft af, at vi er en kulturskole, og at der er en stigende efterspørgsels både for de elever og fra underviserene om at lave forskellige ting, som er at børnene arbejder tværdisciplinært.

De (unge, red.) leger med tanken om, at det er ét samlet udtryk, så derfor har vi brug for nogle undervisere, der har gjort sig tanker om, hvordan man får fokuseret det kunstneriske udtryk og finder et sprog for det tværdisciplinære. Der har vi brug for arbejdskraft, der kender til det og har gjort det selv, og som har ville noget med et bestemt kunstnerisk udtryk, men uden at give afkast på deres faglighed.



GUSTAV MÖLLER & AMALIE LINDEGAARD: 'PARISERMETODEN'
PROJEKTET BLEV STØTTET AF CAKI I 2013

ENTREPRENØRSKAB

PROJEKTLEDELSE . SELVLEDELSE . FORRETNINGSMODELLER . BEST PRACTICE .

Et andet område er funding, hvor man lærer at lægge budget og forstå den kontekst, som du forholder dig til – det forestiller jeg mig, at der er mange, der bøvler med.

Hvordan kan nye forretningsmodeller hjælpe dig med at skabe et levebrød med den praksis, som du har. I dag synes jeg, at der er et meget rigtigt funding system i forhold til, hvordan man kan få penge til at lave sin kunstneriske praksis. Et system, som forherliger en bestemt produktionsform, større produktioner, visse fortællinger bliver fremherskende frem for andre, og det bliver rigtigt. Så hvis man kan lave mere for mindre budgetter, og man kan forstå nye forretningsmodeller, så tror jeg, at du kan lave nogle helt andre typer af kunstneriske fortællinger, som ikke behøver blive finansieret på de klassiske måder.

Entrepenørskab med udgangspunkt i gode eksempler vil også være interessant. Og der må det i mine øjne også gerne være lidt mere købmandsagtigt. For mange skal jo leve af, at der er nogle, der vil betale til en værdiudveksling med det, du har lavet.

Hele værdien i rigtig god projektledelse – nogle grundlæggende gode færdigheder og værktøjer og styringsmekanismer for projektledelse. Det er sikkert et fåtal, der vil synes det er sjovt at lave, men det tror jeg også ville være godt at lave på tværs. Jeg ser den kunstneriske virksomhed som et arbejde, hvor man arbejder i teams - det er et fokus, som jeg mener mangler ved de kunstneriske uddannelser.

Selvstændigheden og selvledelse bliver en vigtig kompetence. Vi kommer til at udvikle og bruge selvstændighed på en anden måde. Selvdisciplinen er også vigtig. I en verden, hvor vi ikke ved, hvordan den udvikler sig, er det nemmere, hvis man kan navigere i produktionsteams og udvise selvledelse. også når man arbejder de-centralt.

SELVLEDELSE . PROJEKTLEDELSE . STRATEGISK LEDELSE . ORGANISATION .

Så er der noget omkring professionalisme og ledelse. Dét, at lave kunst og kommercielt sammen, det kræver nogle lidt forskellige ting. Altså, hvordan kan jeg være udøvende kunstner og samtidig drive en forretning og være et professionelt menneske. Der er noget i det spændingsfelt, som jeg synes kunne bruge en ordentlig opgradering.

Der er også noget med strategisk ledelse – hvad er de overordnede visioner. Deri ligger også noget med organisation: hvordan skal du organisere dig? Skal du f.eks. have en bestyrelse eller et advisory board – hvem skal hjælpe dig med drive din virksomhed? Det kunne være virkelig dejligt, hvis de vidste noget mere om det.

Ledelse af kreative processer. Det er jo noget andet at skulle have kreative processer op og stå ud af ingenting, end det er at køre *lean* på en Lego-fabrik.

ENTREPRENØRSKAB

ORGANISATION . LEDELSE . PROJEKTOPBYGNING . FINANSIERING . OMVERDEN .

Ledelse som disciplin er noget, mange kæmper mod, men som de fleste samtidig har meget interesse i. Det er sådan en form for dialektisk kamp, der foregår inde i dem.

Når jeg i min rådgivning, undervisning eller i samtalerne beder dem om at tænke mere organisatorisk, beder dem tænke mere entreprenørielt og bruge forskellige organisatoriske udgaver af dem selv, så har de en indre modstand mod det, men samtidig efterlyser de det også.

Projektledelse, projektopbygning, finansiering, omverdensforståelse – det er alt sammen kompetencer, der skal styrkes for at klare sig i en omverden.

At kunne forhandle sig til gode aftaler og få gode priser hentet hjem. De er konstant udsatte, fordi de altid står alene, og de har det elendigt med, at de tjener så få penge.

BRANCHEKENDSKAB . FORRETNINGSMODELLER . FUNDRAISING .

Du skal kunne drive din egen virksomhed og skabe økonomi omkring din praksis. Det er et nødvendigt videnssupplement ind i kunstnerskabet. Der er meget, du skal kunne, ud over at være fagligt dygtig.

Branchen er et økosystem og en fødekæde, som du må have et indblik i. Du må kunne forstå, hvad det kræver - du skal kunne sælge og sikre finansiering, hvis du skal kunne udgive dit projekt.

Hvad er markedet, hvad kan jeg bruge det til, hvordan kan det gavne mig. Det samme gælder for netværk og virksomhed – du bliver nødt til at have indsigter om, hvilke branche og marked du skal kunne overleve i.

Det bør være et obligatorisk fag, som uddannelserne påtager sig ansvar for, at kunstneren lærer den virkelighed at kende. Skolerne bliver nødt til at tage kunstnernes fremtid mere seriøst ved at forberede dem på et bæredygtigt kunstnerskab.

Redskaber til at manøvrere i virkeligheden:
Kontakter, fundraising til egne projekter, forretningsmodeller for praksis.

Uddannelserne må tage ansvar for at sikre, at der er en viden, som man kan tilegne sig om de økonomiske vilkår for et kunstnerskab.

SAMSKABELSE

MEDSKABERE . ÆSTETISK FÆLLESSKAB . MØDER .

Jeg tror også nogle gange, at der kan være misforståelser, i hvert fald når vi her siger, at vi samskaber kollektivt, så har vi nogle gange en oplevelse af, at de kommer med noget fra skolen, hvor de tror, at det betyder at de alle sammen skal være instruktører. Men det er meget sjældent, at man laver et projekt, hvor man har brug for femten instruktører. Det har jeg aldrig prøvet. Men man har brug for femten medskabende kunstnere med hver deres faglighed. Det betyder jo ikke, at du skal påtage dig en instruktørrolle som skuespiller eller som musiker.

På den måde kan vi blive lidt begrebsforvirrede, også når man taler tværdisciplinært. Fordi så lyder det som om, at alle discipliner skal have lige meget af kagen og det er bare utroligt sjældent, at det er sådan i praksis.

Vi bruger et udtryk, der hedder æstetisk fællesskab og pointen i det er, at man er stærke individer, der indgår i et fællesskab, hvor man samskaber. Men ikke, hvor alle er lige og ens.

Æstetiske fællesskaber er et begreb anvendt af den franske filosof Jacques Rancière. Det er vi meget inspireret af, fordi vores måde at arbejde kollektivt ikke har noget at gøre med en flad struktur. Der er masser af rammer, magtstrukturer og alt muligt inde i vores rum, men vi sidestiller kunstarterne meget tydeligere, end man normalt ville gøre.

Typisk er vi jo mere interesseret i nogle møder, så vi er ofte mere interesseret i at f.eks. litteratur, musik og scenekunst møder hinanden. Eller dans, fysisk teater og musik møder hinanden. Nogle gange kan det starte med en kunstner, der kan flere ting, og nogle gange er det helt banalt dér, det starter, men det ender aldrig med at være sådan et solistisk projekt, for så vil vi altid folde det ud og få nogle flere ind over. Jeg tror, at det tit er i møderne, det bliver rigtig interessant for os, det sjældent vi laver noget rendyrket.

NETVÆRK

FÆLLES FAG .

Jeg tror ikke, det behøver være så binært, at det at samle ECTS- point gør, at man går på kompromis med en form for faglighed.

Jeg tror, at der er rigtig mange spændende fagligheds-match, der kunne mødes ved at åben nogle af de boble-strukturer, som fungerer ude i nogle af skolesystemerne. Ideen om at sige, at der er en vis form for faglighed, der går på tværs af alt det, vi laver, det er meget spændende. Og hvis du tænker tværmedialt, tværdisciplinært fra starten, så tror jeg, at du har et godt fundament for at forstå det grundlæggende, man gør i visuelle medier.

At skabe netværk på tværs af de forskellige skoler tror jeg er rigtig, rigtig godt.

FAGLIGT MILJØ .

Et tværdisciplinære uddannelsesstilbud kan bidrage til et stærkt fagligt miljø i de professionelle miljøer via opbygningen af netværk - hvis man lærer at kende aktører fra andre kunstneriske verdener end sin egen.

NYE TEKNOLOGIER

METODER . MEDIER . DIGITALE PROTOTYPER .

Jeg er fortaler for, at der er mange nye teknologier, der er spændende at udforske, og jeg ser, at der er mange fælles interesser i forhold til at bruge det som nye metoder. Nye medier, der kan gøre sig gældende, kunne være spændende at udforske sammen.

Et kursus med digitale prototyper tror jeg, at alle kan for gavn af.

Jeg tror, at vores verden forandrer sig, og jeg tror, ungdommen er klar til det. Der er behov for at kunne mere for meget mindre budgetter og i meget mindre teams med forskellige konstellationer.

Jeg tror, at hvis man kan mestre flere små teknologier, så kan man også arbejde i mindre teams, og dermed også for mindre budgetter og komme ret langt.

PLATFORME . FORMATER . EKSPERIMENTER .

Jeg tror, at man hele tiden kan have noget kørende, der handler om, hvad der er af nye formater og muligheder, og hvordan man møder sit publikum. Det der med hele tiden at sige, hvad er det for en teknologi, der er til rådighed, og hvordan kan vi omsætte den til vores fag, eller hvordan kan vi udnytte det som en platform at udtrykke sig på. Det tror jeg nærmest kan blive sådan et for-evigt-kursus, fordi det ændrer sig så hurtigt.

Det er både noget med at udvikle og anvende nye formater, men det er også noget med at se på traditionelle formater og udfordre dem. Der er jo mange nye måder, og hvordan får vi udviklet det, det kræver jo en eller anden super ekspertindsigt i nogen, der ser lidt ud i fremtiden.

INSPIRATION/ARTIST TALKS

INSPIRATION . MOTIVATION . MASTER CLASSES .

Det er vigtigt at få inspiration udefra. Jeg er derfor fortaler for eksempelvis Ted Talk-formatet, der på kort tid kan give indblik, inspiration og motivation.

Hard core, hurtige master classes, hvor kompetente folk står og taler om noget.

Der vil min tilgang være at dem, der udbyder kurserne, skal udbyde det, de bedst til.

Vi må ikke bare opfinde et behov. Det skal have en relevans til der, hvor man selv er med det kunstneriske virke, men man må godt ligge i periferien ligesom Ted Talk.

FRIVILLIGHED

FAGLIGHED . FLEKSIBILITET .

Fagligheden er det helt centrale. Vi kan ikke bruge en hel kandidatuddannelse eller sprede timer i løbet af en uge, hvor folk farer til alle mulige andre steder for at tage nogle fag. Skolens uddannelse er så praktisk funderet, og der er behov for, at alle mand er på dæk, i hvert fald i nogle længerevarende produktionsforløb.

Men jeg vil sige, at jeg er meget stor tilhænger af frivilligheden, baseret på et interessefællesskab. Altså nogen der ser noget i hinanden, ser en idé og løber med den.

Jeg tror ikke på, at du kan tvinge sådan noget frem. Det er også vigtigt, at fleksibiliteten er der. Sådan at man kan lægge en uge ind her, eller der er noget der er om aftenen, eller der er noget, der er online. Tiden på skolen er enorm vigtig.

Fagligheden og frivilligheden skal være i mål – så synes jeg, at det lyder spændende.

UDFORDRES .

Det må være baseret på frivillighed – kunstneren skal udfordres, ikke lystre.

DIMITTENDER

DIMITTENDKURSER . VIDENS PRAKSIS . PRAKSISBASERET FORSKNING .

Det er interessant at tænke over, om man burde udbyde kurser efter de studerende er dimitteret. Det kunne give inspiration til dimittenderne og hjælpe dem med deres netværk. Det kunne være en ide med fælles kurser for dimittender fra kunsthøjskolerne. Også fordi man måske der har et overskud til at tage de perspektiver på sig, som nogle af disse kurser vil kræve.

En pendant til en kunstnerisk ph.d. – at man fik lov til at arbejde dybere med en videnspraksis. Et forløb, hvor man er på vej til at forstå sig i en eller anden form for forskerrolle. At man kan fordybe sig i et eller andet helt vildt, og de kan så være tilknyttet en underviser, som de så kan hjælpe i den undervisningspraksis, de har. Det tror jeg kunne være godt for hele miljøet.

Se f.eks. animationsskolen i Stuttgart – de har et super spændende program for en praksisorienteret forskning.

STØTTESYSTEMET

PROFESSIONALISME . MINDSET . INTERNATIONALISERING . VÆRDIER .

Vores støttesystemer er låst i gamle tankegange, og det er der, pengene er, så der er sådan en indbygget stopmekanisme, fordi man bliver ikke belønnet for at opfinde noget nyt. Og det bliver vi nødt til at komme i gang med at udfordre.

Der er noget med den dér professionalisme; der er noget med det dér mindset. Engang var (branchen) holdt oppe af kritisk masse: der blev støttet sådan, at man sikrede sig, at der overhoved var en branche, for den kunne faktisk ikke bære sig selv. Det kan den godt i dag, fordi der bliver lavet så meget.

Og så skal vi holde op med at dyrke, at vi er et lilleput land. Det er vi jo ikke mere i den digitale udvikling, der er vi jo faktisk på forkant. På kvindekamp, på LGBTQ, på alt muligt, der er vi jo faktisk et forgangsløst land. Så det med at se på os selv som nogen, der skal eksportere værdier, større end bare lige til os selv, det tror jeg er et blik, der også ville være godt at have. Og det vil kræve, at vi er lidt mere professionelle og en smule mindre en stor klub af venner, der laver noget for sjov og får løn for vores fritid. Det synes jeg, at vi har et potentiale for at få udnyttet.

INTERNATIONALISERING

INTERNATIONALE SAMARBEJDER . FUNDING . FÆLLES PRODUKTIONER .

Det sidste område, som jeg synes mangler, er noget faglighed indenfor et internationalt samarbejde. Hvordan man kan begå sig i internationale samarbejder, international funding, arbejde på tværs af sprog og landegrænser. Det, at kunne navigere i en form for international sammenslutning og projektere og mødes om et eller andet fælles mål eller produkt.

EVALUERING

PROCESSER . INNOVATION . MÅLEREDSKABER .

Det er vigtigt, at der kommer en kvalificeret evaluering af det her, så det bliver talt frem, hvad det er for nogle ting, det fælles eller tværdisciplinære bidrager til for den enkeltes praksis.

Få beskrevet de professionelle former, som samarbejdet foregår på, så man kan måle på processen. Så vi kan måle på, hvad det startede med, og hvad de fik ud af det. Så vi kan se, hvor de nye innovative ting kommer ind i processen. Og i et skolesamarbejde har man jo netop mulighed for at designe den type processer.

